

EKSAMEN

Emnekode: LBNOR10210	Emne: Norsk 102 (1-7), skriftlig eksamen Barnelitteratur, elevtekstar og lese- og skriveopplæring (1-7)
Dato: 12.12.2014	Eksamenstid: kl. 09.00 til kl. 17.00
Hjelpemidler: Tillatte hjelpemidler er gjeldende læreplan for grunnskolen og ordbok eller ordliste.	Faglærer: Bjørn Kvifte
Eksamensoppgaven: <p>Oppgavesettet består av 6 sider inklusiv denne forsiden. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene. Alle kandidatene må besvare både del A og del B, og de to delene teller likt ved vurdering. En av de to delene (del A eller del B) skal skrives på nynorsk og en skal skrives på bokmål.</p> <p>Alle skal skrive besvarelsene på pc. Husk å lagre filen på den lokale harddisken. Den ferdige versjonen skrives ut på printer i eksamenslokalet i tre eksemplarer. Kandidatene beholder selv ett av eksemplarene.</p>	
Sensurdato: 13.1.2015	
Karakterene er tilgjengelige for studenter på studentweb senest to virkedager etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: www.hiof.no/studentweb	

Oppgavesett på nynorsk

Del A - Litteratur

Kandidatane svarer på ei av dei to oppgåvene.

Oppgåve 1

I *Barnelitteratur – sjangrar og teksttypar* (Ingeborg Mjør mfl) står det at reisemotivet har følgjande struktur: “heime – ute – heime igjen”. Det står vidare:

På grunn av eit oppdrag, ein mangel eller opplevingstrong, dreg hovudpersonen ut på reise. Reisa kan gå til “huttetuenes land” eller ut i hagen, ho kan vare i årevis eller i fem minutt. Utefasen eller reisa byr på opplevingar og erfaringar, på godt og vondt. Bøkene sluttar med heimkome, og i dei fleste tilfelle forsonar hovudpersonen seg meir med sin eigen situasjon... Reisa tykkjest næmast vere ein formel for dei som skriv barnebøker, anten det er snakk om biletbøker for dei minste eller mysterie- og skattejaktbøker for større ungar. Men reiser er grunnleggjande i all episk (forteljande) tradisjon... Det ser ut som om menneska har ein sterk tendens til å strukturere forteljingane sine, både munnlege og skriftlege, som reiser”

Skriv om reisemotivet i ein eller to tekstar frå pensum, der du kort presenterer kva for reiser det er snakk om og drøftar kva forfattaren bruker reisemotivet til. Du kan til dømes velje nokre av desse tekstane:

- *Gullivers reiser* av Jonathan Swift
- “Den standhaftige tinnsoldat” av HC Andersen
- *Brøderna Lejonhjärta* av Astrid Lindgren
- Eit folkeeventyr der hovudpersonen dreg ut på reise

Oppgåve 2

***Drageløperen* av Khaled Hosseini**

Presenter romanen *Drageløperen*, og drøft på kva måter denne romanen kan vere interessant for lærerstudentar som skal undervise i fleirkulturelle klasserom.

Oversikt over nokre av dei viktigaste personane i *Drageløperen*:

Amir – hovudperson; *Soraya* – kona til Amir; *Baba* – far til Amir; *Ali* – tenaren til Baba; *Hassan* – sonen til Ali; *Sohrab* – sonen til Hassan; *Rahim Khan* –forretningspartner og ven til Amirs far; *Assef* – «skurken» i barndomen og i vaksenlivet

Del B – Språklege emne

Kandidatane svarer på **ei av dei to** oppgåvene.

Oppgåve 1

Skriftspråkutviklinga hos barn

Gjer greie for skriftspråkutviklinga hos barn. Bruk gjerne skjema under for å forklare kva som skjer i dei ulike fasane i denne utviklinga. Kva for kriterium bør ein setje for god lese- og skriveopplæring på første trinn i skolen?

Skriving	Lesing
Skriverabling Bokstavutforsking Heilordskriving	«Leikelesing» pseudolesing Lesing av kontekst Heilordlesing
Fonologisk skiving	Fonologisk lesing
Ortografisk skiving	Ortografisk lesing

Oppgåve 2

Elevtekst

Elevteksten "KRIG" (vedlegg 1) er laga av to jenter i 3. klasse ved ein skole i Telemark der nynorsk er hovudmål. Jentene har samarbeidd om teksten (parskriving), og han er skriven på skolen som eit bidrag til klasseavisa. Elevane sel avisa til foreldre og andre kjente, og for inntektene kjøper dei pizza til klassefest.

Klassen har sia første skoleår arbeidd med skiving på pc, og læraren har lagt stor vekt på at elevane skal oppleve skriveglede, samtidig som dei får trening i å skrive mange ulike teksttypar (sjangrar).

Skriv ein analyse av denne elevteksten der alle tekstnivåa er med. Kva ville du lagt vekt på i ei tilbakemelding til elevane? Grunngi svaret.

Oppgavesett på bokmål

Del A - Litteratur

Kandidatene svarer på **en av de to** oppgavene.

Oppgave 1

I *Barnelitteratur – sjangrar og teksttypar* (Ingeborg Mjør mfl) står det at reisemotivet har følgende struktur: “heime – ute – heime igjen”. Det står videre:

På grunn av eit oppdrag, ein mangel eller opplevingstrong, dreg hovudpersonen ut på reise. Reisa kan gå til “huttetuenes land” eller ut i hagen, ho kan vare i årevis eller i fem minutt. Utefasen eller reisa byr på opplevingar og erfaringar, på godt og vondt. Bøkene sluttar med heimkome, og i dei fleste tilfelle forsonar hovudpersonen seg meir med sin eigen situasjon... Reisa tykkjest næmast vere ein formel for dei som skriv barnebøker, anten det er snakk om biletbøker for dei minste eller mysterie- og skattejaktbøker for større ungar. Men reiser er grunnleggjande i all episk (forteljande) tradisjon... Det ser ut som om menneska har ein sterk tendens til å strukturere forteljingane sine, både munnlege og skriftlege, som reiser”

Skriv om reisemotivet i en eller to tekster fra pensum, der du kort presenterer hvilke reiser det er snakk om og drøfter hva forfatteren bruker reisemotivet til. Du kan for eksempel velge noen av disse tekstene:

- *Gullivers reiser* av Jonathan Swift
- “Den standhaftige tinnsoldat” av HC Andersen
- *Brøderna Lejonhjärta* av Astrid Lindgren
- Et folkeeventyr der hovedpersonen drar ut på reise

Oppgave 2

***Drageløperen* av Khaled Hosseini**

Presenter romanen *Drageløperen*, og drøft på hvilke måter denne romanen kan være interessant for lærerstudenter som skal undervise i flerkulturelle klasserom.

Oversikt over noen av de viktigste personene i *Drageløperen*:

Amir – hovedperson; *Soraya* – Amirs kone; *Baba* – Amirs far; *Ali* – Babas tjener; *Hassan* – Alis sønn; *Sohrab* – sønnen til Hassan; *Rahim Khan* –forretningspartner og venn til Amirs far; *Assef* – «skurken» i barndommen og i voksenlivet

Del B – Språklige emner

Kandidatene svarer på **en av de to** oppgavene.

Oppgave 1

Barns skriftspråkutvikling

Gjør rede for barns skriftspråkutvikling. Bruk gjerne skjema under for å forklare hva som skjer i de ulike fasene i denne utviklingen. Hvilke kriterier bør settes for god lese- og skriveopplæring på første trinn i skolen?

Skriving	Lesing
Skriverabling Bokstavutforskning Helordskrivning	«Lekelesing» pseudolesing Lesing av kontekst Helordlesing
Fonologisk skrivning	Fonologisk lesing
Ortografisk skrivning	Ortografisk lesing

Oppgave 2

Elevtekst

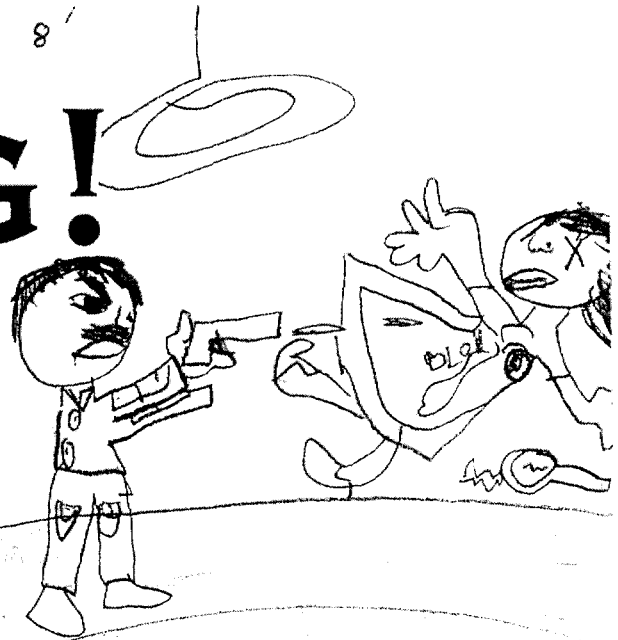
Elevteksten "KRIG" (vedlegg 1) er laga av to jenter i 3. klasse ved en skole i Telemark der nynorsk er hovedmål. Jentene har samarbeidet om teksten (parskriving), og den er skrevet på skolen som et bidrag til klasseavisa. Elevene selger avisa til foreldre og andre kjente, og for inntektene kjøper de pizza til klassefest.

Klassen har siden første skoleår arbeidet med skrivning på pc, og læreren har lagt stor vekt på at elevene skal oppleve skriveglede, samtidig som de får trening i å skrive mange ulike teksttyper (sjangrer).

Skriv en analyse av denne elevteksten der alle tekstnivå er med. Hva ville du lagt vekt på i ei tilbakemelding til elevene? Grunngi svaret.

KRIG!

Krigen mot noreg og
tyskland var i 1940
Hitler bestemte over
noreg men hitler var lit
snil okso

For han lura soldatene
hans.og krigen sluta i
1945.Krigen varte i 5
aar.Snart fekk noreg et
egent land. Hitler drepte
kona si og med pistol.
Hitler vile ikkje bli tat av
politie derfor drepte han
seg sjovhan kom ikkje til
gud han kom til djevelen
men ingen veit om han
kom til djevelen.sonja og
guri.

